

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอวังน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๘ ของศาสนาพุทธ คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ของศาสนาคริสต์ ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ของศาสนาอิสลาม

“สุคโต” อยู่ก็เป็นสุข ไปก็เป็นสุข เราก็คือเป็นสุข คนอื่นก็เป็นสุข เพราะรู้แจ้งโลก รู้แจ้งธรรม รู้ทั้งธรรมรู้ทั้งโลก ปฏิบัติทั้งใจทั้งวิทยาศาสตร์ไปพร้อม ๆ กัน เป็นผู้อยู่ก็มีแต่ความสุข จากไปก็มีความสุข กุลบุตรลูกหลานผู้สืบตระกูลก็มีความสุข ด้วยเอาธรรมนำชีวิต

ให้พวกเราพากันรู้พากันเข้าใจ ให้เอาพระธรรมพระวินัยเป็นเครื่องอยู่ เป็นเครื่องดำเนินชีวิต มีพระธรรมพระวินัยทั้งกายวาจาภิรียมารยาทอาชีพรองใจ

ให้เราทั้งหลายพากันตั้งใจพากันตั้งมั่น ให้มีหลักการอุดมการณ์อุดมธรรม

ให้เรารู้จักอวาสนของตัวเอง อวาสนคือที่อยู่ที่อาศัย ที่อยู่ที่อาศัยคือพระธรรม คือพระวินัย คำว่าพระนี่คือเป็นผู้เสียสละ ถ้าเราไม่เสียสละมันก็เป็นพระไม่ได้ เป็นพระธรรมเป็นพระวินัยไม่ได้ มันก็จะเป็นตัวเป็นตน

การประพาศการปฏิบัติของเราให้เน้นที่ปัจจุบัน ให้ปฏิบัติที่ปัจจุบัน

ปัจจุบันต้องเข้าถึงบริสุทธิ์คุณทั้งกายวาจาภิรยามารยาททั้งใจต้องเข้าถึงบริสุทธิ์คุณ บริสุทธิ์คุณหมายถึงมีความสุขในการประพาศการปฏิบัติ ไม่หวังอะไรตอบแทน มีความสุขในการประพาศการปฏิบัติ ไม่หวังอะไรตอบแทน

การเรียนหนังสือก็ไม่หวังอะไรตอบแทน การทำงานก็ไม่หวังอะไรตอบแทน การเป็นข้าราชการ นักการเมือง นักบวช หรือเป็นพ่อค้าประชาชนนั้นไม่หวังอะไรตอบแทน การทำอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้คือบริสุทธิ์คุณ การทำอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้มันจะเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม มันเป็นการพัฒนาระหว่างใจกับวัตถุไปพร้อม ๆ กัน

การปฏิบัติของเรามันจะเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรมไปเรื่อย ๆ ชีวิตของเรามันจะทันโลก ทันธรรม ทันสมัย ชีวิตของเราจะไม่ได้ย่ำต๊อกอยู่กับของเก่า หรือว่าย่ำต๊อกกับความหลง

เราต้องยกเลิกเราและยกเลิกผู้อื่น เราก็ไม่มี ผู้อื่นก็ไม่มี ชีวิตนี้ถึงจะเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม การประพาศการปฏิบัติอย่างนี้เรียกว่า “สุคโต” อยู่ก็มีความสุข ไปก็มีความสุข กุลบุตรลูกหลานที่จะมารับผลัดจากเราเค้าก็มีหลักการ มีอุดมการณ์ อุดมธรรม เค้าก็มีความสุข เพราะมีปัญญาสัมมาทิฐิ นี่คือการพัฒนาวิทยาศาสตร์ ที่ถูกต้อง พัฒนาใจที่ถูกต้อง มันจะสมดุลกัน มันจะเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ

เราคิดดูดี ๆ นะ เราทั้งหลายต้องเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ

อยากได้มากมันก็ไม่มากมันก็เท่าเก่า เราจะไปทุกข์ทำไม อยากได้น้อยมันก็ไม่น้อยมันก็เท่าเก่า เราจะไปทุกข์ทำไม ชีวิตของเรามันจะได้เป็น “สุคโต” อยู่ก็เป็นสุขไปก็เป็นสุข

เราจากไป ลูกหลานเค้าก็ได้รับดีเอ็นเอทั้งกายทั้งวาจาภิรียมารยาทอาชีพ ที่เป็นหลักการอุดมการณ์อุดมธรรม การพัฒนาใจมันถึงดีอย่างนี้ การพัฒนา วิทยาศาสตร์มันถึงดีอย่างนี้ สิ่งต่าง ๆ ก็จะมีแต่คุณไม่มีโทษ ที่ท่านตรัสว่าความสุข ที่เป็นคุณหรือว่างามคุณ ถ้าเราเอาตัวเอาตนนำชีวิตเอาความรู้สึคนำชีวิต มันมีโทษนะ

เราต้องรู้ต้องเข้าใจ อะไรจะเกิดขึ้น อะไรจะตั้งอยู่ อะไรจะดับไป

เราก็คิดเหมือนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิรมมมิตินานชาลราชกาลที่ ๙ ท่านตรัสว่า ช่างหัวเผือกช่างหัวมัน

เพราะสิ่งเหล่านี้แหละมันเพียงสัญจรไปมา เรามีตามันก็มีรูป มีหูมันก็มีเสียง เรามีจมูกมันก็มีกลิ่น เรามีลิ้นก็มีรส เรามีตาก็มีสัมผัส เรามีใจก็มีเรื่องจิตเรื่องใจ มันเพียงสัญจรไปมา เราเข้าใจ เราจะได้ไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม

เราทั้งหลายนะอย่าไปใจอ่อน ต้องมีปัญญา สัมมาทิฐิความเห็นถูกต้อง ความเข้าใจถูกต้อง รู้ความจริงของโลก รู้ความจริงของธรรมชาติ รู้ความเป็นจริง ของความเป็นประภัสสรของทุกสิ่งทุกอย่าง

ทุกอย่างเราต้องรู้เข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างเค้าก็ทำหน้าที่ของเค้า

ความเกิดก็ทำหน้าที่ของเค้า ความแก่ก็ทำหน้าที่ของเค้า ความเจ็บก็ทำหน้าที่ของเค้า ความตายก็ทำหน้าที่ของเค้า ความพลัดพรากก็ทำหน้าที่ของเค้า ทุกอย่างเป็นใหญ่เพราะสิ่งนั้น ๆ เป็นประภัสสรในสิ่งนั้น ๆ

เราทั้งหลายรู้เข้าใจ อย่าไปลิดรอนสิทธิในสิ่งต่าง ๆ ให้รู้เข้าใจว่าสิ่งต่าง ๆ นั้น มันสัญจรไปมา ความว่างเปล่าจากตัวตนที่เรารู้เราเข้าใจ เราจะได้เห็นธรรม

เห็นสภาวะธรรมตามความเป็นจริง ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นมันเกิดขึ้นตั้งอยู่แล้วก็ดับไป
ไม่มีอะไรมากกว่านี้หรอก เกิดขึ้นตั้งอยู่แล้วก็ดับไป

เราต้องถือเอาพระธรรมพระวินัยเป็นเครื่องอยู่เป็นหนทางที่ประเสริฐ
เป็นอริยมรรคมีองค์แปด ได้แก่ กายวาจาagiriyamarayatathasipjaiที่มีปัญญาสัมมาทิฐิ
เราทั้งหลายต้องรู้ว่าที่อยู่ของเราคือพระธรรมคือพระวินัย คืออาวาส คือที่อยู่ที่อาศัย

มนุษย์ทั้งหลายต้องรู้ว่าที่อยู่ที่อาศัยของตนเองนะ

พระธรรมพระวินัยเป็นเครื่องอยู่เป็นเครื่องไป เราทั้งหลายจะไม่ได้วิตกกังวล
ในเรื่องที่อยู่ที่อาศัย ที่อยู่ที่อาศัยคือพระธรรมคือพระวินัยคือข้อวัตรปฏิบัติ

ให้เข้าใจเพื่อจะให้ปฏิบัติทามันติดต่อกันเอง เรื่องอยู่ให้เข้าใจ เรื่องไปให้เข้าใจ
ความอยู่ความไปได้แก่พระธรรมพระวินัยนี้เป็นเครื่องอยู่เครื่องไป เราทั้งหลายพากัน
เข้าใจเรื่องที่อยู่ที่อาศัยนะ

ถ้าที่ไหนไม่มีพระธรรมไม่มีพระวินัย นั่นแหละคือผู้ที่ไม่มีเครื่องอยู่นะ

คำว่าพระ ความหมายก็คือพระธรรมพระวินัย ถ้าเราไม่มีพระธรรมพระวินัย
เราจะเป็นพระได้อย่างไร คำว่ามีหมายถึงความรู้ต้องคู่กับการประพฤติการปฏิบัติ
ความรู้นี่คือปัญญาบริสุทธิ์คุณ

การปฏิบัติเป็นสมณะนะ เป็นสิ่งที่รู้แล้วเข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติที่เป็นศีล
เป็นสมาธิ ประกอบด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ

นี่คือความเป็นพระธรรมเป็นพระวินัย เราต้องเข้าใจเรื่องของพระธรรมพระวินัย เพราะว่าพระธรรมพระวินัยจะทำให้เราเป็นพระ ถ้าเราไม่มีพระธรรมพระวินัย เราจะเป็นพระได้อย่างไร

เราทั้งหลายต้องรู้วิภูฏสงสารในการเวียนว่ายตายเกิด ปัจจุบันถึงเป็นวาระสำคัญ แห่งชาติ เพื่อเรารู้เราเข้าใจ ความรู้ความเข้าใจคู่กับการประพฤติการปฏิบัติ มีปิติมีสุข มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เราทั้งหลายก็จะไม่มีความทุกข์ หรือไม่เป็น โรคซึมเศร้า อยู่ก็สบายไปก็สบาย

เราทั้งหลายอย่าพากันสร้างวิภูฏสงสาร พากันเกิดมา พากันมาสร้างวิภูฏสงสาร มาหาเรื่องให้กับตนเอง มันไม่มีเรื่องเรามาหาเรื่อง

ถ้าเรารู้เข้าใจ ไม่ไปตามผัสสะไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา ไม่ไปตามผัสสะ ไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม มันก็ไม่มีเรื่องอยู่แล้ว

ศัพท์ที่ว่าค้นหา หาเรื่อง เป็นศัพท์ที่ลึกซึ้งกินใจมาก

เราไม่รู้ไม่เข้าใจก็หาเรื่องให้กับตัวเอง หาเรื่องให้กับคนอื่นสัตว์อื่น เรื่องมันไม่มาก มันไม่มีเรื่องมาก

ให้พวกเรามารู้มาเข้าใจ เราเป็นนักบวชก็ให้รู้เข้าใจ ข้าราชการนักการเมืองก็ให้รู้ เข้าใจ ประชากรของชาวโลกชาวโลกก็รู้เข้าใจ เราทั้งหลายนะ จะได้หยุดแรงงาน ของกรรมกร หยุดเวรหยุดภัยหยุดอันตราย เข้าถึง "สุคโต" อยู่ก็มีความสุข ไปก็มีความสุข ลูกหลานที่มารับมรดกตกทอดก็มีความสุขนะ

เราพากันคิดดูดี ๆ นะ พระพุทธเจ้าน่ะตั้งแต่เสด็จออกบรรพชาอุปสมบท ท่านไม่สร้างอะไรเลย ไม่บอกให้ประชาชนสร้างที่อยู่อาศัยของพระพุทธเจ้าเลย พระพุทธเจ้าไม่สร้างโบสถ์ ไม่สร้างวิหาร ไม่สร้างเจดีย์ ไม่สร้างอะไรเลย

เน้นมาที่ตัวขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งกายวาจาภิรียมารยาทอาชีพร เน้นมาที่ใจ กายวาจาภิรียมารยาทอาชีพรใจที่บริสุทธิ์คุณเป็นเครื่องอยู่ มันเป็นความสุขมีความสงบ เป็นความสง่างามด้วยศิลปะของชีวิต ด้วยความสง่างาม ทั้งกายวาจาภิรียมารยาท มันเป็นความสง่างาม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จไปที่ไหน ท่านก็มีฉัพพรรณรังสีอยู่ทุกทิศ ทุกทางเลย ทั้งกายวาจาภิรียมารยาททั้งใจมีฉัพพรรณรังสีสว่างไสวไปหมด นี่คือ "สุคโต" นะ

เราทั้งหลายพากันมารู้หลักการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ เราทั้งหลายต้องมาทำ หน้าที่ที่ประเสริฐ ทั้งกายวาจาภิรียมารยาทอาชีพรที่ประเสริฐ ด้วยการประพฤติ การปฏิบัติที่มีแต่ปีติสุขเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ ชีวิตของเรามันจะเข้าถึง ความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความพอดีเอง

เราคิดดูดี ๆ นะ เราไม่รู้ไม่เข้าใจก็จะวิ่งตามความหลงอยู่ตลอดเวลา

ความหลงก็คือความหลงนั้นแหละ ความหลงคือความไม่ถูกต้อง พระนิพพานคือ ที่อยู่ของเรานะ พระธรรมพระวินัย กายวาจาภิรียมารยาทอาชีพรใจที่เอาธรรม นำชีวิต เข้าถึงพระนิพพานตั้งแต่ในปัจจุบัน ไม่ต้องรอพระนิพพานเมื่อตายไปแล้ว ตายไปแล้วมันไม่มีประโยชน์อะไรนะ

ผู้ที่เข้าถึงพระนิพพานมันต้องเข้าถึงตั้งแต่ปัจจุบัน เพราะปัจจุบันนะรู้มัยปัจจุบันมันเป็นฐานของอนาคต ถ้าปัจจุบันมันไม่ได้ไม่มีปัญญา อนาคตมันจะตีมีปัญญาได้อย่างไร

บุญคือความดีกับปัญญามันต้องไปพร้อม ๆ กัน ความดีนั้นถึงจะไม่เป็นตัวเป็นตน การพัฒนาวิทยาศาสตร์ต้องพัฒนาให้เป็นบริสุทธิ์คุณ ไม่ใช่เป็นตัวเป็นตน เดี่ยวดีมันจะเป็นตัวเป็นตน เหมือนเราไปจับงูพิษ งูจางง หรืองูอะไรที่มีพิษมากที่สุดในโลก เราไปจับหางมัน เดี่ยวหัวมันต้องวกมากัดเราแน่นอน

การพัฒนาวิทยาศาสตร์ก็ต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน

เราดูสิคิดดูสิ นักวิทยาศาสตร์นั้นแก้ปัญหาก็ได้มัย นักวิทยาศาสตร์ก็แก้ปัญหาก็ไม่ได้ มีแต่หาเรื่องราวให้กับตนเอง มีแต่หาเรื่องราวให้กับคนอื่น นักวิทยาศาสตร์ที่จะแก้ปัญหาก็ต้องมีปัญญาสัมมาทิฐิ พัฒนาวิทยาศาสตร์พัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน มันถึงแก้ปัญหาก็ได้ ความรู้ความเข้าใจนี้เราทั้งหลายต้องเข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ เราจะไม่ได้รอชาติหน้า เราจะไม่ได้รออนาคตนะ

เหมือนประเทศไทยของเราแน่แหละ เรื่องยาเสพติดมีปัญหาเรื้อรังมาร่วม ๆ ร้อยปี มันก็ยังแก้ปัญหาก็ไม่ได้มีแต่มากขึ้น เพราะเราเรียนเราศึกษาเพื่อเป็นตัวเป็นตน ไม่ใช่การเรียนการศึกษาคู่กับการประพฤติการปฏิบัติ

อย่างเรื่องหมวกกันน็อกนี้ โครงการตั้งแต่มีการจำหน่ายจักรยานยนต์นี้ร่วม ๆ ห้าสิบปีแล้วก็ยังทำไม่ได้ เพราะไม่เห็นความสำคัญในความถูกต้อง ไม่เห็นความสำคัญในธรรมนุญ รัฐธรรมนุญ คิดว่าทำอะไรสบาย ๆ เป็นทางสายกลาง

ทางสายกลางนั้นให้พวกเราเข้าใจนะ ทางสายกลางนั้นคือธรรมนุญ รัฐธรรมนุญ ประชาธิปไตยก็ต้องพัฒนาเข้าสู่ธรรมนุญ ออกกฎหมายบ้านเมืองก็ต้องเอาธรรมนุญเป็นหลัก อย่าเอาตัวตนเป็นหลัก อย่าเอาพวกพ้องเป็นหลัก ออกกฎหมายมา มันต้องเป็นธรรมนุญ ไม่ใช่เป็นตัวเป็นตน เป็นพรรคเป็นพวก

สังคมนิยม สังคมคอมมิวนิสต์ก็ต้องเอาธรรมนุญเป็นหลัก พัฒนาตั้งใจ พัฒนาทั้งวัตถุไปพร้อม ๆ กัน

การปกครองตัวเอง การปกครองประเทศทางสายกลางนั้นอยู่ที่ธรรมนุญนะ ไม่ใช่ตามความรู้สึก ไม่ใช่ตามสัญชาตญาณที่มันเป็นความรู้สึกที่เป็นตัวเป็นตน รักความสุขชอบความสุขไม่ชอบความทุกข์ระแวงภัย ยินดีหลงไหลในผัสสะไปตามผัสสะไปตามอารมณ์ มันไม่ใช่ทางสายกลางนะ

มนุษย์เราจะเป็น "สุคติ" ไปไม่ได้ จะมีความสุขไปไม่ได้ เพราะได้เอาความหลงนำชีวิต เอาอวิชชานำชีวิต เอาไสยศาสตร์นำชีวิต นั่นมันเป็นสายมุสสายหลง

ที่ชอบโต้เถียงกันว่าอันนี้แหละไม่ใช่พระพุทธศาสนานะ อันนี้เป็นสายมุสสายหลง สายไสยศาสตร์ เอาความไม่ถูกต้องนำชีวิต ไม่ได้เอาธรรมนุญนำชีวิต เค้าเรียกว่าสายหลง มันมีตัวมีตน มีการตอบแทนด้วยความหลงด้วยโมหะนะ มันมีโมหะเป็นรางวัลนะ จะเรียกพวกนี้ว่าเป็นผู้ที่รับจ้างมาเกิดก็ได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบำเพ็ญพุทธบารมีหลายล้านชาติหลายอสงไขยเพื่อมายกเลิกทาส มายกเลิกชาติชั้นวรรณะความเป็นนิติบุคคลตัวตน

พระเยซู พระนบีมุฮัมหมัดก็ไปทางเดียวกันนี้แหละ ศาสนาทุกศาสนาไปในทางเดียวกันหมด ต้องมีอริยมรรคหนทางที่ประเสริฐทั้งกายวาจาภิรียมารยาททั้งอาชีพที่เป็นธรรมนุญรัฐธรรมนุญไปในทางเดียวกันหมด

เราทั้งหลายอย่าไปโง่หลงมงายว่าใครถูกใครผิดนะ ศาสนาмаายกเลิกเรื่องผิดเรื่องถูก เอาธรรมนุญนำชีวิต มีปิติมีความสุขมีเอ็กคตาในการดำเนินชีวิต อาชีพของเรามันถึงเป็นอาชีพบริสุทธิ์คุณ เราทั้งหลายจะไม่ได้หลงมงาย พัฒนาตั้งแต่วิทยาศาสตร์ ไม่พัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน

อย่าไปหลงมงาย หลงมันจะไปไม่ได้นะ แน่นอนมันไปไม่ได้อยู่แล้ว เพราะความไม่ถูกต้องมันไปไม่ได้ เพราะมันไม่มีทางไม่ใช่ทาง มันเป็นทางตัน มันจบด้วยไปไม่ได้ จบที่ทางตัน ไม่มีทางไม่มีหนทางมันเป็นทางตัน

เราทั้งหลายต้องมีความสงบให้เพียงพอ ความสงบนี่คือการพักผ่อน การพักผ่อนคือความสงบ ให้เราเข้าใจ ธรรมชาติมันเป็นความพอดี กลางวัน ๑๒ ชั่วโมง กลางคืน ๑๒ ชั่วโมง มันเป็นความพอดีของธรรมชาติ มันเป็นการโคจรของโลกที่โลกหมุนรอบตัวเองหรือว่าหมุนรอบดวงอาทิตย์ มันจะเป็นความพอดีความเพียงพอ ความสงบกับปัญญาถึงเป็นคู่กันไป อันหนึ่งพักผ่อนอันหนึ่งทำงาน

หลักการธรรมนุญนี้มันเป็นหลักการครบวงจร เหมือนต้นไม้ต้นหนึ่งที่ได้อาหารมา ต้นไม้ต้นนั้นต้องได้อาหารมาจากทุกทิศทุกทางของต้นไม้้นะ ไม่ใช่มาจากรากอย่างเดียว ต้นไม้ต้นนั้นต้องได้อาหารมาจากทั้งทางรากทางใบทางกิ่งก้านสาขาทางยอดตลอดปริมณฑลที่มันได้อากาศ ได้แสงแดด ได้ออกซิเจน ต้นไม้ต้นนั้นถึงได้รับวิตามินเกลือแร่แร่ธาตุต่าง ๆ

ให้เราารู้เข้าใจในการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐ เราทั้งหลายถึงไฟกัสน์ในเรื่องปัจจุบัน เพราะปัจจุบันเป็นวาระสำคัญแห่งชาติทุกอย่างสำคัญหมดนะ กายวาจาภิรียมารยาท อาชีพตั้งใจเป็นสิ่งสำคัญมันต้องไปพร้อม ๆ กันเป็นทีมเวิร์คเลย อยู่ในเซตเดียวกันเลย

อริยมรรคมีองค์แปดถึงเป็นการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐที่เอาธรรมนำชีวิตมันดีมากระเสริฐมาก เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ เราทั้งหลายถึงจะมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา ในการประพฤติการปฏิบัติ อาศักรูปแบบ อาศักรูปแบบอาศักรูปแบบ อาศักรูปแบบทั้งหมด

สมมติทั้งหลายนะอยู่ในโลกนี้มีหลายสมมติ แม้แต่ภาษาของมนุษย์ที่ใช้กันอยู่นี้ มันก็มีมาก ไม่ต่ำกว่าเจ็ดพันภาษานะ ภาษาสมมติที่ชี้ให้เราเห็นในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งผิด ทั้งถูก ทั้งดีทั้งชั่ว มีหลายล้านสมมตินะ เราต้องเอาสมมตินั้นมาใช้มาปฏิบัติให้เกิดปิตินสุขเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติในปัจจุบัน

อย่างเรียนหนังสือก็ให้มีความสุขเต็มที่เพราะเราจะได้เสียสละ ถ้าเราไม่เสียสละก็ไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา อย่างเราทำงานก็ให้มีความสุขให้เต็มที่ เราเป็นข้าราชการเป็นนักการเมืองก็มีความสุขในการทำหน้าที่ เป็นนักบวชก็มีความสุขในการทำหน้าที่ เพราะธรรมชาติที่เป็นบริสุทธิ์คุณ เป็นหน้าที่ที่บริสุทธิ์คุณ ไม่หวังอะไรตอบแทน ถ้าหวังอะไรตอบแทนมันก็เหมือนที่ เราไปจับงูพิษ เราไปจับหางมัน งูพิษไม่ใช่มีแต่หาง หัวมันก็มี เดี่ยวหัวมันก็ต้องมากัดเรา

เราต้องรู้ต้องเข้าใจนะ เราทั้งหลายไม่ต้องอาศักรูปแบบมาหาอยู่หากิน หรือว่ามาหาอยู่หาหลงนะ เราต้องเอารูปแบบมาประพฤติปฏิบัติให้เป็นบริสุทธิ์คุณ ต้องเอารูปแบบเครื่องแบบนั้นที่ถูกต้องตามกฎหมายลายเซ็นต์ มามีปิติมีความสุข มีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

เราทำอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้มันก็มีความสุขอยู่แล้ว เราจะไปหลงมกมายไปทำไม เพราะความหลงนั้นมันไม่ถูกต้อง ปัจจุบันเราต้องโพกัสของเราเต็มที่ ต้องเอาชีวิตเป็นเดิมพัน

เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ใหม่ ๆ ท่านส่งพระอรหันต์ชีณาสพออกไปเผยแผ่ธรรมะเผยแผ่ความจริง สมัยนั้นทรัพยากรของพระอรหันต์มีน้อย ท่านให้ไปคนละทิศอย่าไปทางเดียวกัน

ท่านได้สอบถามความรู้ความเข้าใจให้กับพระอรหันต์ชีณาสพที่ไปเผยแผ่

ท่านได้ถามว่า เราไปเมืองนั้นคนเค้าดูนะ เค้าว่าเรานะ เธอมีความคิดเห็นอย่างไร
ตอบว่า *ก็ดีกว่าเค้าดีเรา*

เค้าดีเราละทำอย่างไร *ก็ดีกว่าเค้าใช้ศัตรา*

เค้าใช้ศัตราเธอจะทำอย่างไร *ก็ดีกว่าเค้าฆ่าเรา*

เค้าฆ่าเราเราจะทำอย่างไร *ก็ยังดีกว่าเราไปฆ่าเค้า*

พระพุทธเจ้าก็เห็นด้วย พระพุทธเจ้าก็โอเค อย่างนี้ไปได้ ไม่มีปัญหา เพราะมนุษย์เรายกเลิกตัวตนแล้วมันจะไม่มีปัญหา อย่างนี้เรียกว่าไปเผยแผ่ ไปเผยแผ่ความจริง ไปเผยแผ่อริยสัจสี่ให้มนุษย์ทั้งหลายเข้าใจในการทำมาหากิน ให้เข้าใจในเรื่องจิตเรื่องใจ จะได้เอาระหว่างวัตถุกับใจไปพร้อม ๆ กันเพื่อเป็นบริสุทธิคุณทั้งกายวาจา กิริยามารยาทอาชีวะทั้งใจ เพื่อเป็นมรรคเป็นอริยมรรค

เมื่อรู้เมื่อเข้าใจมันก็ง่าย มันก็ถึงบางอ้อ มันง่ายนะ

อย่างเราไปเรียนหนังสือนี้จุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ ที่เราไปอ่านออกเขียนได้ บวกลบคูณหาร อยู่ที่โรงเรียนมันสำคัญอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ

อย่างเราเป็นนักวิทยาศาสตร์ค้นคว้าสิ่งต่าง ๆ ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป มันสำคัญอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ อย่างเราฟังการบรรยายมันสำคัญอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ความเข้าใจมันไม่ใช่ความจำนะ เพราะความจำเดี๋ยวมันก็ลืม เพราะมันเป็นธาตุเป็นขั้นเป็นขั้นเป็นขั้นเป็นขั้น แต่ความรู้ความเข้าใจมันจะไม่ลืม

เหมือนแต่ก่อนมันมีความมืด เมื่อมันมีแสงสว่างแล้วความมืดมันก็ไม่มี ความรู้ความเข้าใจถึงเป็นอย่างนี้นะ

ธรรมนุญรัฐธรรมนุญมันไม่ใช่เคร่งเกินไปหย่อนเกินไป มันเป็นความพอดี

เราออกกฎหมายบางอย่างมันไม่ใช่ธรรมนุญนะ เช่น ให้มีโรงฆ่าสัตว์ถูกต้องตามกฎหมาย อันนี้ไม่ใช่ธรรมนุญ มันเป็นความไม่ถูกต้อง เป็นความเสียหาย เพราะมันเป็นความเห็นแก่ตัว มันไปเอาความสุขบนความทุกข์ของคนอื่น

มันจะถูกต้องได้อย่างไร มันเป็นความไม่ถูกต้อง ไม่เป็นธรรมไม่เป็นธรรมนุญ ถึงสิ่งนั้นจะอร่อย จะแซบ จะล้ำ จะนุ่ม จะหรรอย แต่นั่นคือความไม่ถูกต้องนะ

กฎหมายอย่างนี้ไม่เรียกว่าธรรมนุญนะ มันยังเป็นตัวเป็นตนอยู่

อย่างเราออกกฎหมายให้มีโรงเหล้าโรงเบียร์โรงฝิ่นเฮโรอีนกัญญายาฆ่ายาอียาไอซ์ อย่างนี้แหละมันไม่ถูกต้องนะ ถึงจะเป็นประชาธิปไตยแต่มันเป็นประชาธิปไตย

แห่งความหลง ถึงจะเป็นสังคมนิยมก็เป็นสังคมนิยมแห่งความหลง อันนี้ไม่ถูกต้องนะ
มันทำความเสียหาย

เราคิดดูดี ๆ ถ้ามันถูกต้องมันต้องไม่มีเรื่องสิ

เราคิดดูดี ๆ สิ ปีใหม่สงกรานต์ เทศกาลตรุษจีน ที่ประชาชนเค้าไปทำงาน
ต่างแดนต่างจังหวัด เค้าใช้รถยนต์ ใช้จักรยานยนต์ ใช้เป็นยานพาหนะในการเดินทาง
เทศกาลหนึ่ง ๆ คนตายไปหลายร้อย อุบัติเหตุไปหลายพัน ก็เนื่องมาจากเหล่า
จากเบียร์จากผีนเฮโรอีนกัญชา มีปัญหาในสังคมทางครอบครัวก็เนื่องมาจากเหล่า
จากเบียร์ มาจากสิ่งเสพติด

เราไปแก้ที่ปลายเหตุ เราไม่ได้แก้ที่ต้นเหตุ เพราะปกติเราทุกคนมันก็ฟุ้งซ่าน
อยู่แล้ว มันสติสัมปชัญญะไม่สมบูรณ์อยู่แล้ว เรายังไปเสพไปดื่มพวกนี้อีก

การออกกฎหมายให้มีโรงเหล้าโรงเบียร์ถูกต้องตามกฎหมายนั้นก็ถือว่ายังไม่ใช่
ธรรมนูญนะ

ทางพระศาสนานี้ทุกพระศาสนาถือว่ายังไม่ใช่ธรรมนูญนะ มันยังเป็นตัวเป็นตน
มันยังเป็นความรู้สึกอยู่ มันเป็นสัญญาตัญญานมันเป็นตัวเป็นตน ถึงจะเป็น
ประชาธิปไตยก็เป็นประชาธิปไตยแห่งความหลงนะ ถึงเป็นสังคมนิยมก็เป็นสังคมนิยม
แห่งความหลง ไม่ใช่ธรรมนูญรัฐธรรมนูญ

เราทั้งหลายต้องมีหลักการมีอุดมการณ์อุดมธรรม

เราทั้งหลายไม่ต้องไปทำตามใคร ทำตามธรรมนูญ เอาธรรมนำชีวิต รัฐธรรมนูญ
ถึงเป็นที่อยู่ของเรา เป็นที่อยู่ทั้งกายวาจาภิรียมารยาททั้งใจเป็นที่อยู่ของเรา
นี่คือพระนิพพานบ้านของเรานะ ความบริสุทธิ์ทั้งกายวาจาภิรียมารยาทที่เป็นธรรม

เป็นปัจจุบันธรรม เป็นสิ่งที่เราจะอยู่เราจะไป เราทั้งหลายจะได้ส่งผลดีให้กุลบุตร
ลูกหลาน เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งเราก็มีความทุกข์ เราก็เศร้าหมอง ลูกหลานมันก็
เถียงเรานะ ว่าผู้หลักผู้ใหญ่ไม่เป็นตัวอย่างแบบอย่างที่ดีที่ประกอบด้วยปัญญา

การเดินทางนั้นทุกคนไม่ยากเดินทาง เพราะการเดินทางมันไม่มี
งบประมาณนะ มันยากมันลำบาก แต่ก็เพราะเราเอาความไม่ถูกต้องนำชีวิต
เค้าถึงพากันเดินทาง

เราพากันคิดดูดี ๆ นะ ถ้าถูกต้องมันจะพังทลายได้อย่างไร ไม่ถูกต้องมันถึง
พังทลาย เห็นมัย ตึกตง.ของเมืองไทย สำนักงานตรวจการใช้จ่ายเงินของเมืองไทย
มันพังทลาย ที่มันพังทลายเพราะมันไม่ถูกต้อง เพราะมันไปแก้ไขแต่คนอื่น
ไม่ได้แก้ไขตัวเอง การประพฤติกการปฏิบัติมันต้องแก้ไขคนอื่นต้องแก้ไขทั้งบุคคลผู้อื่น
มันถึงจะเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ มันถึงจะเป็น "สุคโต" อยู่ก็ดีไปก็ดี
แล้วก็ส่งดีเอ็นเอแห่งความดีให้ลูกให้หลาน ถ้าไม่อย่างนั้นมันจะพังทลายเหมือนตึก
ตง.ของเมืองไทยนี้

ตึก ตง.อยู่ที่กรุงเทพมหานคร ตึก ๓๐ กว่าชั้น ด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ
เอาความหลงนำชีวิตเอาทุจริตนำชีวิต ชีวิตมันเลยพังทลาย ชีวิตมันพังทลายนะ
ตึก ตง.มันพังทลายด้วยความเป็นนิติบุคคลตัวตน พังทลายด้วยความทุจริต
มันจะไปแก้ไขตั้งแต่ภายนอก มันจะไปพัฒนาตั้งแต่วิทยาศาสตร์ จะไปเอาความสุข
บนความหลง ชีวิตเลยพังทลาย

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งนะ เราคิดดูดี ๆ นะ กรุงเทพมหานครปริมาณตึกมีตึกใหญ่กว่าสูงกว่าตึก สตง.มีตึกหลายสิบตึกที่เค้าไม่พังหลายเหมือนตึก สตง. เพราะพอที่จะรับน้ำหนักได้ ตึกอื่นไม่ใช่ไม่โก่งกินคอร์รับชั้นนะ แต่เค้าโก่งกินคอร์รับชั้นน้อย พอที่จะรับแผ่นดินไหวที่มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองมณฑลเลยประเทศพม่า ที่ห่างไกลกัน ตั้งนับพันกิโลได้ นี่ให้เรามองเห็นในแง่มุมความไม่ถูกต้องนะ ชีวิตที่เอาความไม่ถูกต้อง นำชีวิต มันก็ต้องพังหลายเหมือนตึก สตง.นี้แหละ

เราทั้งหลายถึงต้องเป็นผู้ละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป เห็นภัยในวัฏฏสงสาร รู้จักความคิดรู้จักอารมณ์ เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง ชีวิตของเราทั้งหลายมันก็ต้องพังหลาย เพราะมันไม่ถูกต้อง มันก็ต้องพังหลายเหมือนตึก สตง. นี้แหละ

ตึก สตง.ที่อยู่กรุงเทพมหานครอยู่เมืองหลวงอยู่เมืองกรุง เป็นศูนย์รวมของประเทศ เหมือนสมองเป็นศูนย์รวมของร่างกาย เหมือนหัวใจเป็นศูนย์รวมของสรีระร่างกาย

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่บริหารประเทศ บริหารแผ่นดินไม่เข้าใจ ในการประพฤติกการปฏิบัติ เอาแต่ความรู้เอาแต่วิทยาศาสตร์เอาแต่ตัวเอาแต่ตน ไปแก้แต่สิ่งภายนอก ไม่ได้แก้ตัวเองไปพร้อม ๆ กัน

การพัฒนาวิทยาศาสตร์มันต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันมันถึงถูกต้องนะ พัฒนาทั้งภายนอกภายในด้วยความรู้ความเข้าใจให้ครบวงจร อริยมรรคองค์แปด ถึงเป็นความรู้ความเข้าใจ เพื่อการประพฤติกการปฏิบัติมันจะได้สมบูรณ์ สมบูรณ์ทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพด้วยความถูกต้อง

มันต้องรู้ธรรมรู้ปัจจุบันธรรม รู้ธรรมธรรมนุญนะ ถ้าเราไปจัดการแต่สิ่งภายนอก เราไม่ได้จัดการตัวเองมันก็ต้องพังทลายเหมือนตึก สตง.นี่นะ

การบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่น มันต้องรู้เข้าใจแล้วมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา ในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์

ถ้าเรามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติมันก็ไม่มีความทุกข์อยู่แล้ว ด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราต้องรู้จักการประพฤติการปฏิบัติ ทั้งกายวาจาใจกิริยามารยาทอาชีพ เราต้องเน้นมาที่ตัวเราในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของตัวเอง ให้มันสมบูรณ์ เราทั้งหลายจะไม่ได้พังทลายเหมือนตึก สตง.

ถ้าใครมีตัวมีตนบุคคลนั้นคือทุจริตนะ เราทั้งหลายจะรู้ว่าทุจริตนั้นคือตัวตนนะ ใครเอาตัวตนนำชีวิตบุคคลนั้นคือบุคคลที่ทุจริต เราต้องรู้จักธรรมรู้จักรธรรมนุญ ปัญหาต่าง ๆ นั้นมันอยู่ที่ทุจริตนะ

การที่จะบริหารตัวเองบริหารบุคคลอื่นต้องยกเลิกทุจริต ถึงจะเป็นนักบริหาร ตัวเองนักบริหารคนอื่นด้วยการรู้เข้าใจในการบริหารในการปฏิบัติ

ตำแหน่งที่เค้าแต่งตั้งให้เราเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นตำแหน่งที่ให้เรามาเสียสละ มารับผิดชอบไฟกัสนในการประพฤติการปฏิบัติ ไม่ใช่ตำแหน่งที่ให้พวกเราทั้งหลาย มาทุจริตนะ

ให้ถือว่ามันเป็นตำแหน่งที่ทรงเกียรติมีเกียรติมีศักดิ์ศรี เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง มันจะมีเกียรติมีศักดิ์ศรีได้อย่างไร ถึงพวกเราทั้งหลายจะพากันใส่สูทผูกเนคไท เป็นผู้ทรงเกียรติมันก็ไม่เป็นผู้ทรงเกียรตินะ มันเป็นผู้ทรงความหลงต่างหาก ทรงความโง่ความหลงมกต่างหากละ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเราจะเข้าถึงบริสุทธิ์คุณ เข้าถึง ธรรมบุญเข้าถึงรัฐธรรมบุญไม่ได้ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันเป็นอบายมุขอบายภูมินะ มันตกอยู่ในภพภูมิของ ๓๑ ภพภูมิ

ในภพภูมิของวิฆฏสงสารนี้มีอยู่ ๓๑ ภพภูมิ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจมันก็จะอยู่ใน ฐานะของ ๓๑ ภพภูมินี้แหละ

เค้าถึงมีศัพท์ว่าคน คนนี้หมายถึงตัวถึงตน หมายถึง ๓๑ ภพภูมินี้แหละ ภพภูมิที่เวียนว่ายตายเกิดมีทั้งหมด ๓๑ ภพภูมิ

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะได้ประพฤติปฏิบัติ เราจะได้ไม่ย่ำต๊อกกับความหลงที่มีศัพท์ ว่า “คน” คนนี้ความหมายหมายถึงความไม่รู้ไม่เข้าใจ ความไม่รู้ไม่เข้าใจนั้น มันจะวกวนอยู่ที่เก่า มันจะเป็นผู้ไม่มีศีลไม่มีสมาธิไม่มีปัญญา สัมผัสกับอะไรก็ไปกับ สิ่งนั้น ๆ อยู่ในภพภูมินั้น ๆ

เรารู้เราเข้าใจเราจะได้หยุดภพภูมินั้น ๆ ด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติ การปฏิบัติ เพื่อเราทั้งหลายจะได้ว่างจากสิ่งที่มีอยู่ด้วยความรู้ด้วยความเข้าใจ ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเค้าเรียกว่ามันหลง มันวกวนในความหลงอย่างนั้น จิตใจวกวน อย่างนั้นมันจะไปไหนไม่ได้ มันจะเป็นได้แต่เพียงคนเป็นได้แต่เพียงความหลง หัวใจของบุคคลนั้นมันจะอยู่ในระนาบแห่งความหลงหรือว่าหัวใจบ่อนคาสีโน

เอาตัวตนเป็นที่ตั้งคือหัวใจบ่อนคาสีโน หัวใจบ่อนทำลายความถูกต้อง หัวใจบ่อนความหลง

ให้เรารู้เข้าใจ เราจะได้เห็นภัยในความไม่ถูกต้องเห็นภัยในวัฏฏสงสาร ด้วยปัญญาบริสุทธิ์คุณ ด้วยเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ พอใจยินดีมีปีติมีความสุข มีเอ็กคิตตาในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิต หัวใจของเราทั้งหลายจะได้หยุดอบายมุขอบายภูมิ

เราทั้งหลายถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจ เราทั้งหลายจะพากันคิดว่า ความสุขทั้งหลาย ได้มาจากสิ่งที่อำนวยความสะดวกความสะดวกสบายด้วยการพัฒนาวิทยาศาสตร์ อันนี้จริงอันนี้ถูกต้อง ความสุขทั้งหลายมันอยู่พัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์

เราทั้งหลายต้องมีสัมมาทิฐิเราต้องมีความรู้ความเข้าใจพัฒนาวิทยาศาสตร์ ก็ต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กัน ถ้าเราพัฒนาวิทยาศาสตร์มันก็ยังเป็นนิติบุคคล ตัวตนอยู่

เราต้องพัฒนาใจไปพร้อม ๆ กันด้วยความรู้ความเข้าใจเราทั้งหลายนะ ถึงเป็นการพัฒนาครบวงจรด้วยความรู้ความเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจก็จะเอาความหลง นำชีวิตเอาวิทยาศาสตร์นำชีวิต

เราต้องเอาทั้งวิทยาศาสตร์เอาทั้งจิตใจไปพร้อม ๆ กันนะ

เราอย่าไปคิดว่าประเทศสิงคโปร์นั่นนะประเทศเล็ก ๆ เท่าอำเภอหนึ่งของเมืองไทยก็ไม่ได้ ค่าพัฒนาหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์เป็นหนึ่งในเอเชีย เพราะเค้าตั้งบ่อนคาสีโน มาเป็นส่วนหนึ่งของประเทศจีนเค้าก็รวยเพราะเค้าพัฒนาตามหลักเหตุตามหลักวิทยาศาสตร์

พวกเราทั้งหลายเมื่อมีปัญญาแล้วต้องรอบคอบนะ มีปัญญาแล้วต้องรอบคอบอย่าลืมนะว่าชีวิตของเรานั้นเป็นรายรับรายจ่ายนะ เราไปจับทางงูเดียวงูมันจะมากัดเรา งูพิษมันจะมากัดเรานะ การที่เราเอาหลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องแล้ว เราต้องมีหลักการมีอุดมการณ์แล้วก็มีอุดมธรรมนะ หลักการอุดมการณ์มันดีแล้วถูกต้องหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์นะ แต่ต้องไม่ทิ้งอุดมธรรมนะ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งเอาความรู้สึกที่เอาตัวเป็นที่ตั้งมันเป็นหลักการเป็นอุดมการณ์แล้วอุดมด้วยความหลงนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้เราเอาทั้งหลักการอุดมการณ์แล้วก็ยกเลิกอุดมหลงนะ

ให้เอาอุดมธรรมให้เอาธรรมเอาธรรมบุญมันถึงจะสมบูรณ์เข้าถึงความพอเพียงเพียงพอเข้าถึงความพอดี เราอยากได้มากมันก็ไม่มาก เราอยากได้น้อยมันก็ไม่น้อย เราต้องรู้จักความพอดีเข้าสู่ความสมดุลทั้งรายรับรายจ่าย

เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอเข้าถึงความพอดี การประสูติของพระพุทธเจ้าถึงเป็นวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ ตรัสรู้ก็เป็นวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำเสด็จดับขันธปรินิพพานก็วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติกการปฏิบัติ เราทั้งหลายจะได้รู้หลักการรู้อุดมการณ์แล้วก็อุดมธรรม เราอยู่ที่ไหนก็พากันปฏิบัติได้ เมื่อเรามีลมปราณมีอายตนะภายใน ๖ ภายนอก ๖ มีธาตุทั้ง ๔ ชั้นทั้ง ๕ อยู่ที่ไหนก็ปฏิบัติได้

ให้รู้เข้าใจมีปิติมีความสุขมีเอกัคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

อย่าไปคิดด้วยอวิชาความหลงเอาแต่หลักการอุดมการณ์เอาแต่วิทยาศาสตร์นะ ถ้าเรารวย รวยความหลงมันไม่ตึ้นนะ รวยความโง่หลงมงายเรียกว่ารวยไสยศาสตร์ มันไม่ตึ้นนะ ไม่ใช่ความดีมันไม่ใช่บารมีไม่ใช่ปัญญาบริสุทธิ์คุณนะ มันเป็นความหลงนะ

ให้เรารู้เข้าใจ อย่าไปคิดว่าทำไมเราโง่ไปตั้งหลายปี ประเทศสิงคโปร์ประเทศเค้าเล็กนิดเดียวเค้าตั้งบ่อนคาสีโนเค้ารวยกัน ประเทศมาเก๊า ก็เหมือนกัน เค้ารวยกัน

ประเทศสิงคโปร์เค้ามีหลักเหตุผลมีหลักวิทยาศาสตร์นะ เค้าคิดว่าประเทศสิงคโปร์มันเล็กนิดเดียว จะทำเกษตรกรรมก็ไม่ได้ จะทำอุตสาหกรรมก็ไม่ได้ ถ้าเราตั้งบ่อนคาสีโนด้วยหลักเหตุผลหลักวิทยาศาสตร์ก็รวยได้ เพราะคนในนี้โลกนี้ มันคนมีความไม่ฉลาด เอาความหลงนำชีวิต เอาตัวตนนำชีวิตมันมีมาก ถ้าเราตั้งบ่อนคาสีโน เราสามารถรวยได้ทางวัตถุ ด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ เค้าถึงพากันตั้งบ่อนคาสีโน จะเรียกบ่อนคาสีโนก็ได้หรือเรียกบ่อนแห่งความหลงก็ได้ มันคืออันเดียวกัน

ให้เรารู้เข้าใจ ประเทศไทยเราแผ่นดินกว้างใหญ่ไพศาลเราต้องรู้เข้าใจว่าเราทั้งหลายอย่ายินดีในการเอาความหลงนำชีวิต อย่าไปยินดีในการเอาบ่อนคาสีโนนำชีวิตนะ

พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ศาสดาทุกศาสนาเค้ามายกเลิกบ่อนคาสีโน มายกเลิกอบายมุขอบายภูมิ ให้เรารู้เข้าใจ ถ้าเรารู้เข้าใจ ทุกอย่างนะไม่มีปัญหา ปัญหาอยู่ที่เราไม่รู้ไม่เข้าใจนะ

ขออนุโมทนากับท่านทั้งหลายไว้ ณ โอกาสนี้

ท่านทั้งหลายเป็นผู้ที่ประเสริฐ ได้รับทรัพยากรประเสริฐที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์ต้องเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิต ถึงจะเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ ผ่านไปด้วยความรู้คู่กับการประพฤติปฏิบัติ ที่ได้มีโอกาสมีเวลาจะได้เป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรง ปฏิบัติเพื่อออกจากทุกข์ ปฏิบัติสมควร เป็นที่เคารพบูชา ของเราเองของคนอื่น

การบรรยายพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เป็น บริสุทธิคุณทุกแง่ทุกมุมในวันนี้ก็เห็นสมควรแก่เวลานะ
